

Kaj si je mogoče misliti o dejstvu, da je glavni junak romana vitez, ki ga ni? Morda pri tem ni odveč informacija, da je vitezov stvaritelj Italo Calvino, ki se je s svojim pisanjem suvereno gibal po polju fantastike. Celó tako suvereno, da se Neobstoječemu vitezú ob bok postavljata še Razpolovljeni vikont in Baron na drevesu, vsa tri dela pa je italijanski pisatelj leta 1960 združil v trilogijo Naši predniki.

A kljub temu, da gre za zgodbo, polno absurdnih, fantastičnih likov, ima vsak od njih točno določeno funkcijo – z nesmiselnim početjem opozarja na vse tisto, kar je brezpredmetno v povezavi s človeškim bivanjem. Glavni lik Agilulfo sicer po formalnih določilih »ne obstaja« - preostali vitezi se iz njega norčujejo, češ da je le prazen oklep -, vendar poskuša na svoj neobstoj pozabiti na zelo podoben način kot »resnični« ljudje na lastno nepomembnost v svetu.

Eden teh načinov so vaje iz natančnosti – ob svitu, ko je verjetnost, da se bo ubogi neobstoječi vitez razblinil, največja, Agilulfo šteje kamne, sulice, storže, rešuje aritmetične probleme, pa še kaj bi se našlo. »Ukvarjanje s temi natančnimi opravili mu je pomagalo, da je premagal slabost, da je zatrl nezadovoljstvo v sebi, nemir in oslabeledost ter si povrnil običajno bistrost in zbranost,« pojasni pripovedovalec, ki se razkrije kot nuna, ki viteške prigode popisuje v od sveta odrezanem samostanu, vendar pozneje izvemo, da nam ni povedal vsega. »Običajni« ljudje sicer, za razliko od Agilulfa, obstajamo, pa vendar prav tako kot vitez potrebujemo določene male rituale, s katerimi osmišljamo svojo eksistenco.

Ni odveč opomba, da je Agilulfo zaradi nenehnega sklicevanja na natančnost in teženja k vzpostavitvi določenega reda tudi nekakšna moralna avtoriteta med vitezi, njegova veljava pa sloni na tem, da je nekoč pred razbojniki rešil deviško Sofronio. Ugotavljanje, ali je bila Sofronia ob tem dogodku res devica, je sicer eden izmed zapletov v romanu, ki nima jasne pripovedne linije, pač pa sestoji bolj iz vrste komičnih dogodkov, v luči katerih pridejo liki in ideje, ki jih delo želi posredovati, bolj do izraza. Vprašanje devišstva je na primer do skrajnosti banalizirano, s čimer nam da avtor jasno vedeti, da so taka in drugačna pravila, ki se jih je potrebno držati zgolj zato, ker se je določena avtoriteta nekoč odločila, da je tako »prav,« ne da bi imela za to kakšen posebno utemeljen razlog, popolnoma nesmiselna.

Poleg Agilulfa velja omeniti njegovega slugo Gurduluja, ki ima ravno nasprotno težavo kot neobstoječi vitez – sicer obstaja, vendar je gola eksistenca tudi vse, kar premore, konec koncev se je ne zaveda. Ko je mineštro, na primer ni čisto prepričan, kje se konča on in kje začne mineštra – podobno kot se lahko vsakemu od nas pripeti, da ni več prepričan, kje se konča on in kje začnejo ostali, kar je posledica preveč intenzivne želje po stapljanju s soljudmi. Sledenje množici, da bi pripadali, tako kot Gurdulu sledi mineštri, zna s seboj prinesiti privzemanje nazorov, ki so nam v bistvu tuji.

Pomemben junak je tudi Rambaldo, impulziven mlad vitez, ki v primerjavi s preostalimi liki deluje precej običajno, ga pa po svetu žene želja po maščevanju očetove smrti. Rambaldo živi samo za kratkoročne cilje, ki bi mu prinesli ugled, ko prvega doseže, je zato nekaj časa nekoliko izgubljen, vendar se pozneje preusmeri na ljubezen do lepe Bradamante, preoblečeno v moškega viteza. Zopet nekaj, kar brez težav aktualiziramo. »Mladenič hiti in se zaljublja,

negotov vase, srečen in obupan, in zanj je ženska tista, ki zagotovo je, in samo ona mu lahko da dokaz, da tudi on je.« To se velikokrat izkaže še za kako resnično. Tudi fizičen obstoj torej ni zagotovilo za to, da se človek zaveda, da je; da bi se počutil resnično živega, potrebuje predmet ali človeka, s katerim se poistoveti, ali pa nesmiselno početje, s katerim se zamoti. Rambalda, Gurduluja, Agilulfa in druge like v resnici veže tragična podobnost, podoben pa jim je tudi vsak od nas – na kakršen koli način že.

Ob vsem do sedaj napisanem bi bilo sicer mogoče sklepati, da je Neobstoječi vitez zapleteno, težko berljivo delo, a glede tega se ni potrebno vznemirjati. Zapleteno je namreč prav toliko, kolikor bo bralec sam želel. Mogoče se je, kot že rečeno, osredotočiti na like in v njih iskati vzporednice s sodobnostjo, lahko se ga bere kot parodijo na viteške romane in koncepte, kot je devištvo, na zanesljiva pričevanja nun ali kaj tretjega, kot ljubezensko zgodbo, lahko pa v absurdni svet Calvinovih junakov vstopi popolnoma brez odvečne prtljage in želje po analizi – kdo ve, kam ga bo ta pripeljal.

Lara Paukovič

{fshare id=1335}